

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021 OVK2

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Perusopetus

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus on kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä toimialan välinen sopimus perusopetuspalveluista. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit, työvoiman käytön ja laatutavoitteet mittareineen.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Se luo perustan oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle, vahvistaa oppimaan oppimista ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Perusopetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen kuuluu myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen kouluja on 31. Oppilaita tällä hetkellä yhteensä 12457, kansainvälisessä koulussa on lisäksi 246 oppilasta. Palvelualueella toimii kolme yhteistyöaluetta. Perusopetuksen oppilaista noin 12,8 % on vieraskielisiä. Opetettavia äidinkieliä on 27. Noin 13 % oppilasta tarvitsee erityistä tukea opinnoissaan (1673). Erikoisluokilla on oppilaita 1866, mikä on noin 15 % perusopetuksen oppilaista. Turun perusopetuksessa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Ulkokuntalaisia oppilaita on 437 (3,5 %).

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Turku on vetovoimainen maakuntakeskus ja oppilasmäärä kasvaa tasaisesti. Toimintaympäristön kehitys on ollut kutakuinkin sellaista kuin odotettiin. monikulttuurisuus lisääntyy ja erityisopetus on huomattavan kysyttyä. Muutto-oppilaiden tuen tarpeet aiheuttavat useamman pienryhmän perustamisen vuosittain. Tällä hetkellä 5-6 uutta pienryhmää. Samoin oppilasmäärän kasvulla on yleisopetuksen ryhmissä samansuuntaisia vaikutuksia, kun kaikki tulijat eivät mahdu ennestään olemassa oleviin oppilasryhmiin.

Sivistystoimiala on hankkinut uudet päätelaitteet vuosiluokille 4 ja 7. Laitteet tulivat oppilaille henkilökohtaisiksi kolmen vuoden käyttöajalla. Kaikilla 4.-9.-luokkalaisilla on nyt päätelaite. Henkilökunnan kouluttaminen ja tutorointi jatkuvat. Vuosittaiset laitetäydennykset jatkuvat tämän kolmivuotisen ensihankintavaiheen jälkeenkin, mutta matalammalla profiililla ja hieman harvennetulla syklillä.

Pandemian aiheuttaman pakkoharjoituksen myötä valmiudet etäopetukseen ovat nyt kohtalaiset. Tietohallinto ja TOP-keskus valmistelevat etäopetuksen konseptimallia, jolla on tarkoitus yhdenmukaistaa etäopetuksen toimintatapoja ja välineitä myös tulevia, kasvavia etäopetustarpeita silmällä pitäen. Samoin koulutukset tälläkin teemalla jatkuvat vilkkaina.

Sivistystoimiala huolehtii osaltaan koulutustakuun toteuttamisesta siten, että kaikille opintahaluille voidaan tarjota opiskelupaikka.

Oppilasmäärän kehitys perusopetuksessa: Oppilasmäärän kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 on viime vuosien tasolla ja myös viimeisimmän ennusteen mukaan noin 250 oppilasta.

Toimintaympäristössä tapahtuneet poikkeamat (31.5.21):

Toimintaympäristö ja sen muutos on ollut kutakuinkin odotettua. On havaittu, että erityisopetuksen palvelujen kysyntä tuntuu edelleen olevan voimakasta. Turku on vetovoimainen alue monella tapaa niin palvelutarjontansa kuin työllistymis- ja asuinmahdollisuuksiensaakin vuoksi etenkin sellaisten perheiden keskuudessa, joilla on kouluikäisiä lapsia.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Perusopetuksen yhteiseksi kehittämissuunniksi on asetettu *hyvinvointi* sekä *osaaminen ja kilpailukyky* kaupunkistrategian mukaisesti. Myös oppimisen digitalisaatiota edistetään henkilökunnan henkilökuntakoulutuksen, -tutoroinnin sekä laitehankintojen kautta edelleen. Pandemian aiheuttamiin vaikutuksiin oppimisessa kiinnitetään huomiota kansallisen erillisrahoituksen avulla järjestettävien tukitoimien.

Oppilaiden koulupoissaoloihin puuttumiseen, koulukiusaamisen ehkäisemiseen sekä mielen hyvinvoinnin tukemiseen suunnataan koulutusta.

Terveystyön edistämisen yhtenä osana jatketaan eli Liikkuva koulu -toimintamallia yhdessä vapaa-aikatoimialan kanssa. Lisäksi kehitetään mahdollisuuksien mukaan oppilaitosten kalustamista uusien oppimisympäristöjen ja paremman ergonomian saavuttamiseksi.

Vanhemmuiden tukeminen on sivistystoimialan perustoimintaa kaikilla palvelualueilla.

1.4 Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2018	2019	2020 en-nuste	2021 en-nuste	2022 en-nuste	2023 en-nuste	2024 en-nuste
Turkulaisten 7-15 -vuotiaiden määrä	14 086	14 345	14 504	14 670	14 763	14 794	14 795
- suomenkielisten 7-15 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	10 895	10 967	10 962	10 923	10 870	10 779	10 729
- ruotsinkielisten 7-15 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	918	947	954	979	1 002	1 014	983
- muunkielisten 7-15 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	2 273	2 431	2 588	2 768	2 891	3 001	3 083

*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020 – 2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määrästä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true

2 Toiminnalliset tavoitteet

2.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 muutoksin	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12. 21	Seuranta-aväli
Perusopetuksen nettokustannukset oppilasta kohden, € (sisältäen myös vammaisopetuksen ja sairaalaopetuksen)		8648		8475	ei raportoida	ei raportoida	1 v.
Lisätietoja:							

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

2.2 Operatiiviset tavoitteet

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2021 mittari	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12. 21	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyk- sikkö
Hyvinvointi	<p>2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä</p> <p>2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tuen kehittäminen: tuen kaikkien tasojen kattava käyttö Päätösprosessin toimivuus Työhyvinvoinnin prosessien tehostettu lanseeraus ja tiedottaminen Henkilöstön kouluttaminen haastavia tilanteita varten, Mapa Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointia tukevat koulutuskokonaisuudet harrasteikkunan käyttöönotto pilotoidaan yläkouluissa Koulujen omat hyvinvointitavoitteet <p>Tavoitteita esittävät hankkeet ja projektit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Liikkuvan koulun vakiinnuttamien perusopetuksen toiminnaksi Prokoulu Silta Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöpilotti. 	<ul style="list-style-type: none"> tuen kahden ensimmäisen portaan käyttö tehostuu ja erityisen tuen tarve vähenee sairaspois-saolojen väheneminen toteutunut/ei toteutunut toteutunut/ei toteutunut koulujen omat mittarit 	<p>Osittain toteutunut. Tuen portaiden käyttö tehostunut, mutta asiakasmäärä silti kasvanut. Sairaspois-salot ovat vähentyneet. Toteutunut.</p> <p>Koulujen omia tavoitteita kuljettu eteenpäin pandemian sallimissa puitteissa.</p> <p>Liikkuva koulu vakiinnutettu koulujen toimintaan. Prokoulu ja Silta käynnissä.</p>	<p>Osittain toteutunut. Pitkäkestoinen muutosprosessi.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Etenee, pitkäkestoinen muutosprosessi.</p> <p>Vakiinnutettu.</p>		<p>Perusopetus</p> <p>Perusopetus ja HR</p> <p>Perusopetus ja HR</p> <p>Perusopetus</p>
Osaaminen ja kilpailukyky	<p>3.1 Yrittävä ja osaava Turku</p> <p>2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääosaamispää- oma turvataan järjestämällä jatkossakin kor-</p>	<ul style="list-style-type: none"> Perusopetuksen digitalisaatio, henkilöstökoulutus ja tutortoiminta Etäopetuskäytänteiden yhdenmukaistaminen ja konseptointi 	<ul style="list-style-type: none"> Laitekanta kattavasti hyötykäytössä 	<p>Laitekannan käyttö vahvistunut huipputasolle etäopetusjärjestelyjen ansioista.</p> <p>Toteutunut.</p>	<p>Toteutunut.</p>		<p>TOP -keskus</p>

	<p>keatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa</p> <p>2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla</p> <p>3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kieliohjelman uudistaminen, toimeenpano ja toteutus • Johtamisen tuki: koulutus ja mentorointi • Koulun omat tavoitteet osaamiseen ja kilpailukykyyn liittyen <p>Tavoitteita edistävät hankkeet ja projektit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • STEaM • Kielivirta • Kielitietoisesti koulussa 	<ul style="list-style-type: none"> • toteutunut/ei toteutunut • toteutunut/ei toteutunut • toteutunut/ei toteutunut 	<p>Kieliohjelman uudistukset toteutettu. Osittain toteutettu, pandemia.</p> <p>Toteutunut ja hankkeet käynnissä.</p>	Toteutunut.		<p>Perusopetus ja HR</p> <p>Perusopetus</p>
Lisätietoja:							

2.3 Projektit

Hanke	Projekti	Budjetti	Yleinentilannekuva	Tilanneyhteenveto
Sito/Kansainvälisyys	Agenda 2030: Change the school to change the community			Projekti etenee suunnitellusti
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Digikilta 3			Projektia vetää Hämeenlinnan kaupunki. Turun kaupungin osuus omarahoituksesta on enintään 1 000 euroa. Paikallinen koordinaattorina toimii TOP-keskus. Projekti käynnissä.
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Digipolku - digitaitojen yhteiset oppimispolut			Saatu OPH-rahoitus DigiOne-verkoston yhteiselle projektille, jota Jyväskylä hallinnoi ja jonka kokonaisbudjetti 398 000 €. Turun osuus kokonaisrahoituksesta ja omavastuusta noin 11%. Projektin toiminta käynnistyy syksyllä-21.
	Esi- ja perusopetuksen tasa-arvon edistäminen Turussa			Budjetti päivitetty. Ensin tullaan käyttämään vuoden 2020 tasa-arvoraha, jonka käyttöoikeus on 31.12.2021 asti.
Sito/Kansainvälisyys	G.A.STEM Erasmus+ /Rieskalähde			Hanke edennyt koronasta huolimatta suunnitellusti.

Hanke	Projekti	Budjetti	Yleinentilannekuva	Tilanneyhteenveto
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Game it now! (Innokas)			Projektin toteuttamat henkilöstökoulutukset toteutuvat lukuvuoden 2020-2021 aikana. Projektissa ei siirretä rahoitusta Turulle eikä Turulla ole omavastuuta (budjettikenttä on siksi tyhjä). Turussa toimintaa koordinoi TOP-keskus.
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Innokas: Innovatiivinen opettaja -kehittämispolku			Innokas-verkoston täydennyskoulutusprojekti verkostolle on saanut Opetushallituksen rahoituksen. Ei omarahoitusosuutta, ei kaupungille siirtyvää rahoitusta. Toimintaa Turussa koordinoi TOP-keskus.
	Kerhohanke 2020: Koulujen kerhotoiminnan tukeminen ja kehittäminen			Kerhohanke 2020:lla on rahaa jäljellä 97 586 €. Summa jaetaan kokonaisuudessaan (pois lukien koordinoitukulut) kouluille käytettäväksi syksyn aikana kerhojen ohjaajien ja yhdysopettajien palkkioihin.
	Kielitutorit kouluissa			Projekti eteni keväällä suunnitellusti. Projekti on päättynyt 31.7.2021.
	Kielivirta 4 - Kaksikielisen opetuksen laajentaminen 2020			Kielivirta 4 -projektin toiminta on edelleen kärsinyt pandemiasta. Koulutuksia järjestetty etänä, tilaisuuksia peruttu. Projekti jatkuu vuoden 2021 loppuun, mutta sille haetaan jatkoaikaa rahoittajalta.
	Kohti harrastamisen Turun mallia / Sivistosuomalaisena			Projekti on päättynyt heinäkuun-21 lopussa. Kehittämistyö jatkuu kasvatuksen ja opetuksen sekä vapaa-ajan palvelukokonaisuuksien yhteistyönä "Harrastamisen Turun malli" -projektissa 1.8.2021-20.6.2022.
	Konsultatiivisen sairaalaopetuksen kehittämisen - kansallinen koordinaatio			Projektin aloituskokous pidettiin loppukevästä. Syksyllä opettajille järjestettävien koulutusten suunnittelu ja muu projektin toiminta on käynnistynyt hankepäällikön johdolla.
	Konsultoiden koulunkäyntiä tukemaan			Projektin aloituskokous pidettiin loppukevästä. Syksyn työ- ja koulutussuunnitelmien päivittäminen ja toiminta on käynnistynyt hankepäällikön johdolla.
	Lukulukkari - lukutaidon ja lukemisen kulttuurin vahvistaminen			Projekti on saanut rahoituspäätöksen 23.6.2021. Elokuussa valmistellaan tarvittavat rekrytoinnit.
	Oppilaanohjauksen kehittäminen Varsinais-Suomessa			Projektin aloituskokous pidettiin loppukevästä. Varsinainen toiminta on alkanut tehtävään valitun koordinaattorin johdolla.

Hanke	Projekti	Budjetti	Yleinentilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Oppimisen tuen kehittäminen Varsinais-Suomessa			Rahoituspäätös on saatu 26.5.2021. Sen mukaisesti on päivitetty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma. Aloituskokous on pidetty. Koordinaattoreiden palkkausprosessi on käynnistynyt ja sen saadaan tehtyä elokuun aikana.
	Pois poikkeustilasta: esi- ja perusopetus			Kevät on edennyt suunnitelmien mukaan. Hankkeessa työskentelee yli 250 koko- ja osa-aikaista työntekijää, mistä syystä budjetin seurata on haasteellista. Syksyn työsuunnitelmien päivittäminen on aloitettu uuden koordinaattorin johdolla.
	Tasa-arvohaku 2019			Loppuselvitys on toimitettu rahoittajalle elokuun loppuun mennessä. Projekti on päättynyt. Toiminta jatkuu Tasa-arvohaku 2020 -projektissa.
	Tasa-arvohaku 2020			Etenee suunnitellusti uuden koordinaattorin johdolla. Käyttöoikeus 31.12.2021 asti.
	Teemme tulevaisuuden tekijöitä - peruskoulu on parasta			Projekti on edennyt keväällä suunnitelmien mukaan ja sille on myönnetty jatkoaikaa vuoden 2021 loppuun asti (Turussa viestintäsuunnittelija mukana 11/2021 asti).
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Tutor Aboensis 2020			Rahoitusta jäänyt 31.7.2021 jälkeen käyttämättä hieman ennakoitua enemmän. Tehdään käyttösuunnitelma perusopetuksen johdon kanssa. Projekti jatkuu vuoden-21 loppuun.
	YSIKYMPPI - Yhteisöllisen ja sitouttavan koulu yhteistyön mallien pilotointi			Projekti on käynnistynyt. Aloituskokous on pidetty ja rekrytoinnit (koordinaattori ja kouluvalmentajat) toteutetaan elokuun-21 aikana.

3 Taloudelliset tavoitteet

3.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2019	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 muutoksin	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12.2021
Tulot	6 188	6 798	7 070	3 276	7 467
Menot	115 192	120 101	123 862	52 098	126 389
Netto	-109 004	-113 303	-116 791	-48 822	-118 922
Muutos-% (netto)		3,9	3,1	58,2	1,8

4 Resurssien käyttö

4.1 Työvoiman käyttö

	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	TA 2021 muutoksin	Toteutuma 31.5.21	Ennuste 31.12.2021
HTV	1252,5	1247	1290	1407	1390
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	53 632	54 299	56 127	24 493	57 701
Sijaistus, %	58,1	54	52	69,2	55
Sairauspoissaolo, %	3,4	3,1	3,1	3,5	3,1